מניעה תחת אש: עמדות צוותים כלפי מניעת זיהומים במצב חירום ביטחוני

רוית סריאל ענאקי, RN, APN, מומחית קלינית במדיניות ומינהל, מנהלת האחיות מ.ר קפלן, כללית
אינסה מלמד, RN, MHM רכזת מניעת זיהומים, מ.ר קפלן, כללית
שירה אילה ג'ייקובס, RN, BSN אחות מניעת זיהומים, מ.ר. קפלן, כללית

רקע ורציונל

זיהומים נרכשים בבתי חולים מהווים סכנה לבטיחות המטופל, ומניעתם בשגרה נשענת על נהלים וסטנדרטים מקובלים. בזמן לחימה מתמשכת ומעבר דחוף של מחלקות למתחמים תת קרקעיים ולמרחבים מוגנים משותפים, המעטפת הפיזית והארגונית משתנה, מה שמשנה את היכולת ליישם סטנדרטים אלו.

מטרת העבודה

הבנת עומק של התפיסות, החוויות, הדילמות והחסמים של צוותים בנוגע ליישום פרוטוקולי מניעת זיהומים במתארי אשפוז מאולתרים בעת מצב חירום ביטחוני.

השיטה

פרדיגמה איכותנית פנומנולוגית. איסוף הנתונים התבצע במהלך מלחמת "שאגת הארי" במרץ 2026, באמצעות ראיונות עומק חצי מובנים של חמש קבוצות, שכללו 17 אחיות וכוחות עזר ממחלקות המתחמים המוסבים ואחיות מהיחידה למניעת זיהומים. הנתונים הוקלטו, תומללו, ועובדו באמצעות ניתוח תמטי לצורך זיהוי דפוסים, חילוץ קודים והגדרת תמות מרכזיות המייצגות את חוויות המשתתפים.

תוצאות

מניתוח הראיונות עולות תמות המציגות התמודדות מאתגרת בסביבה מורכבת.
(1) המעבר למרחבים מוגנים הציב **אתגרי תשתית, צפיפות ומגבלות אוורור**. אלו היוו אתגר בהגדרת **סביבת מטופל**, **אחסון ציוד** וזמינותו **ושמירה על מרחבי בידוד**.
(2) מרבית המרואיינים ציינו כי **היגיינת ידיים הינה פעולה עליה לא ניתן לוותר**, **רחצה יבשה נתפסה כאילוץ**, **טיפול בהפרשות היווה אתגר**, עלה קושי בשמירה על תהליכי עבודה מוכרים **בתהליך הכנת תרופות**, וכן **צורך בתגבור ניקיון הסביבה**.
(3) על אף היות מניעת זיהומים ערך בסיסי, אילוצי השטח כפו על הצוותים לעשות פשרות. הצוותים תיארו רגשות של **תסכול, חרדה**, התמודדות עם **שאלות אתיות** של תיעדוף ביטחון על פני בטיחות ועקרונות מניעת זיהומים, וקושי בהתמודדות עם **מבקרים רבים** במרחבים צפופים.

סיכום ומסקנות

מצבי חירום מאופיינים בצפיפות קיצונית, קושי בארגון הסביבה והציוד ואתגר בניקוי הסביבה, המקשים על שמירת נהלי מניעת זיהומים. ריבוי משפחות במרחב נתפס כתורם להעברת זיהומים. הטמעה בשגרה מאפשרת הקפדה במניעת זיהומים גם תחת עומס ושיבושים בימי חירום. מומלץ להתאים את התשתיות במתחמי האשפוז, להנגיש חומרי חיטוי, להגביל שעות ביקור ומלווים, לתגבר את מערך הניקיון, ולגבש רשימות תיוג של ציוד נדרש.

מקבוצת כללית | המרכז הרפואי קפלן
יש על מי לסמוך